

บริษัท โทเทิล แอ็กเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
รายงาน และ งบการเงิน
31 ธันวาคม 2545 และ 2544

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นและคณะกรรมการของ

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุลรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 และ 2544 งบกำไรขาดทุนรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบกระแสเงินสดรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และได้ตรวจสอบงบการเงินเฉพาะของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ด้วยเช่นกัน ซึ่งผู้บริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่างบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่กิจการใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 และ 2544 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และเฉพาะของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

โดยมิได้เป็นการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่องบการเงินข้างต้น ข้าพเจ้าขอให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการที่บริษัทฯได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการบัญชีภาษีเงินได้ในระหว่างปี 2545 ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 4

รุ่งนภา เลิศสุวรรณกุล

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 3516

บริษัท สำนักงาน เอ็นส์ท แอนด์ ยัง จำกัด

กรุงเทพฯ : 7 กุมภาพันธ์ 2546

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545 และ 2544

1. หลักเกณฑ์ในการจัดทางการเงินรวม

งบการเงินรวมนี้ได้จัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545 และ 2544 ของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) และบริษัทย่อย ดังต่อไปนี้ :-

	อัตราร้อยละที่ถือหุ้น		ลักษณะของธุรกิจ
	2545	2544	
<u>บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัทฯ โดยตรง</u>			
บริษัท เวิลด์โฟน ซีโอป จำกัด	100	100	บริหารกิจการร้านค้าปลีกระบบแฟรนไชส์
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	100	100	บริหารสินทรัพย์
บริษัท แทค อินเวสเมนต์ จำกัด	100	100	บริษัทผู้ลงทุน (จดทะเบียนในประเทศ Western Samoa งบการเงินใช้สกุลเงิน เหรียญสหรัฐอเมริกา)
บริษัท แทค เซอร์วิส จำกัด	100	100	ตัวแทนให้บริการลูกค้าผู้ใช้วิทยุติดตามตัว (หยุดดำเนินการกิจการในปี 2544)
<u>บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด</u>			
บริษัท อีสเทิร์น บิซ จำกัด	100	100	พัฒนาที่ดิน
บริษัท แทค ไฟแนนซ์ บี.วี.	100	100	ธุรกิจการเงิน (จดทะเบียนในประเทศ เนเธอร์แลนด์ งบการเงินใช้สกุลเงิน เหรียญสหรัฐอเมริกา)
บริษัท วิภาวดี ออฟฟิศ บิลดิ้ง จำกัด	100	100	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ (อาคารสำนักงาน)

ยอดคงค้างและรายการระหว่างกันที่มีสาระสำคัญของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ราคาตามบัญชีของเงินลงทุนในบริษัทย่อยในงบการเงินของบริษัทฯ กับส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยได้ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว

สินทรัพย์และรายได้ของบริษัทฯ ซึ่งรวมอยู่ในงบการเงินรวมนี้คิดเป็นร้อยละ 98 และ 98 ตามลำดับ (2544 : ร้อยละ 96 และ 98 ตามลำดับ)

งบการเงินของบริษัทย่อยสองแห่ง คือบริษัท วิภาวดี ออฟฟิต บิลด์ดิ้ง จำกัด และบริษัท เวลด์โฟน ซ็อล จำกัด ที่รวมอยู่ในงบการเงินรวมนี้ ซึ่งมียอดสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 เป็นจำนวน 802 ล้านบาท (2544 : 567 ล้านบาท) และมียอดรายได้รวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มกราคม 2545 เป็นจำนวน 599 ล้านบาท (2544 : 531 ล้านบาท) และในงบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ ได้รวมสำรองผลขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทย่อยดังกล่าวซึ่งบันทึกโดยวิธีส่วนได้เสีย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 เป็นจำนวน 211 ล้านบาท (2544 : 126 ล้านบาท) งบการเงินของบริษัทย่อยดังกล่าวตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีอื่น จำนวนเงินของรายการต่าง ๆ ของบริษัทย่อยดังกล่าวซึ่งรวมอยู่ในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ ได้ถือตามรายงานของผู้สอบบัญชีอื่นนั้น

2. ข้อมูลทั่วไป

2.1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัทฯ

บริษัทฯจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัดภายใต้กฎหมายไทยและจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ในปี 2538 บริษัทฯประกอบกิจการในประเทศไทยโดยดำเนินธุรกิจหลักในการให้บริการการสื่อสารไร้สายและจัดจำหน่ายอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์เสริม

ที่อยู่ของบริษัทฯตามที่จดทะเบียนตั้งอยู่ ณ เลขที่ 333/3 อาคารชัย ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

2.2 สัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์

2.2.1 เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2533 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญากับการสื่อสารแห่งประเทศไทย (“กสท.”) ในการที่จะดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ภายใต้สัญญาการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์กับ กสท. (“สัญญาสัมปทาน”) บริษัทฯผูกพันที่จะต้องโอนกรรมสิทธิ์ในเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการดังกล่าวให้กับ กสท. โดยไม่คิดมูลค่า ภาษี มูลค่าเพิ่มอันเกิดจากการโอนทรัพย์สินดังกล่าวจะเรียกชำระได้จาก กสท. โดยบันทึกไว้เป็น “ภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืนจาก กสท.” ในงบดุล

บริษัทฯ ได้รับสัมปทานเป็นระยะเวลา 15 ปี และได้ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2536 และวันที่ 22 พฤศจิกายน 2539 โดยขยายระยะเวลาดำเนินการที่ได้รับสัมปทานเป็น 22 ปี และ 27 ปีตามลำดับ อัตราค่าบริการและค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ใช้บริการจะต้องได้รับการอนุมัติจาก กสท. บริษัทฯ ผู้ผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ และจ่ายค่าธรรมเนียมตามสัญญา

ค่าธรรมเนียมดังกล่าวคิดจากค่าธรรมเนียมขั้นต่ำต่อปีหรือร้อยละของรายได้จากการให้บริการตามสัญญาแล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า อัตราร้อยละของรายได้และค่าธรรมเนียมขั้นต่ำจากการให้บริการในแต่ละปีเป็นดังนี้ :-

(หน่วย : ล้านบาท)		
<u>ปีที่</u>	<u>อัตราร้อยละต่อปี</u>	<u>ค่าธรรมเนียมขั้นต่ำต่อปี</u>
1 - 4	12	22 ถึง 154
5	25	353
6 - 15	20	382 ถึง 603
16 - 20	25	748 ถึง 770
21 - 27	30	752 ถึง 1,200

บริษัทฯ ได้เริ่มดำเนินการให้บริการดังกล่าวเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2534

2.2.2 เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2538 บริษัทฯ ได้เข้าทำข้อตกลงกับองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (“ทศท.”) ในการตกลงให้ ทศท. เข้าถือหุ้นสามัญของบริษัทฯ ซึ่งบริษัทฯ ได้ออกหุ้นสามัญใหม่ของบริษัทฯ ให้กับ ทศท. เป็นจำนวน 42,829,050 หุ้น มูลค่าตราไว้หุ้นละ 10 บาท โดย ทศท. ไม่ต้องชำระค่าหุ้นดังกล่าวให้แก่บริษัทฯ แต่อย่างใด บริษัทฯ ถือว่าการร่วมลงทุนดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่บริษัทฯ ดังนั้นมูลค่าหุ้นดังกล่าวจึงถูกบันทึกเป็นสินทรัพย์ในบัญชี “ค่าความนิยม” และตัดจ่ายในระยะเวลาที่เหลือของสัมปทานกับ กสท.

จากการเข้าร่วมลงทุนดังกล่าว ทศท. และ กสท. ตกลงลดค่าธรรมเนียมบางประการให้กับบริษัทฯ โดยให้ลดจากค่าธรรมเนียมที่บริษัทฯ จะต้องจ่ายให้กับ กสท. ตามสัญญาสัมปทาน (ในส่วนที่ กสท. จะต้องแบ่งให้กับ ทศท.) ดังนี้ :-

<u>ปีสิ้นสุดวันที่</u>	(หน่วย : ล้านบาท) <u>ส่วนลดค่าธรรมเนียม</u>
15 กันยายน 2538	173
15 กันยายน 2539	455
15 กันยายน 2540	662
15 กันยายน 2541 ถึง 2554	827 (ต่อปี)
15 กันยายน 2555	579
15 กันยายน 2556	248

ข้อตกลงข้างต้นระบุให้บริษัทฯ จัดหาผู้รับซื้อหุ้นซึ่ง ทศท. ถืออยู่ในราคาที่จะระบุในสัญญา หากทศท. ประสงค์จะขายหุ้นภายในระยะเวลา 3 ปีนับแต่วันที่ ทศท. เข้าถือหุ้นสามัญของ บริษัทฯ

เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2541 ทศท. ได้แจ้งความประสงค์ให้บริษัทฯ ดำเนินการจัดหาผู้รับซื้อ หุ้นตามข้อตกลงข้างต้น

2.2.3 การโอนสิทธิและหน้าที่บางส่วนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบ เซลลูลาร์ให้แก่บริษัท ไวร์เลส คอมมูนิเคชั่นส์ เซอร์วิส จำกัด

เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2539 บริษัทฯ กสท. และบริษัท ไวร์เลส คอมมูนิเคชั่นส์ เซอร์วิส จำกัด (“WCS”) ได้เข้าทำสัญญาโอนสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาให้ดำเนินการ ให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ โดยบริษัทฯ ได้รับความยินยอมจาก กสท. ให้โอน สิทธิและหน้าที่ตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ที่ใช้ เทคโนโลยี Digital PCN 1800 บางส่วนให้แก่ WCS บริษัทฯ จะได้รับเงินตอบแทนจำนวน ประมาณ 2,250 ล้านบาท จาก WCS จากการที่บริษัทฯ อนุญาตให้ WCS ใช้เครือข่ายการสื่อสารของบริษัทฯ และโอนสิทธิและหน้าที่บางส่วนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ให้

ในเดือนเมษายน 2541 บริษัทฯได้เข้าดำเนินการสวมสิทธิการรับชำระหนี้จากลูกค้าของ WCS แทนโดยบันทึกบัญชีเป็นรายได้แล้ว บริษัทฯหยุดรับรู้รายได้สำหรับจำนวนเงินค่าตอบแทนจาก WCS ตั้งแต่ไตรมาสที่สามของปี 2541 และตั้งสำรองเผื่อนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน ต่อมาบริษัทฯได้เข้าทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ใน WCS กับกลุ่มผู้ถือหุ้น และ WCS โดยบริษัทฯได้ยกหนี้ที่มีอยู่ทั้งหมดให้ WCS และบริษัทฯได้รับโอนลูกค้าของ WCS อย่างไรก็ตามจากการที่บริษัทฯรับโอนลูกค้าของ WCS ทำให้บริษัทฯมีภาระผูกพันในการจ่ายเงินประกันค่าเลขหมายแก่ลูกค้าที่อาจต้องการยกเลิกสัญญาการใช้บริการโทรศัพท์ในภายหลังคิดเป็นเงินประมาณ 62 ล้านบาท ซึ่งยังมีได้บันทึกบัญชี

ในวันที่ 10 เมษายน 2541 บริษัทฯได้ทำสัญญาแต่งตั้ง “ตัวแทนผู้ให้บริการ” (Airtime Provider Agreement) กับบริษัท อินเทอร์เน็ตเอ็นจิ้นเนียริง จำกัด (มหาชน) (“IEC”) เพื่อให้ IEC เป็นตัวแทนผู้ให้บริการ (Airtime Provider) ตามที่ระบุในสัญญาแก่ลูกค้าเดิมของ IEC ซึ่ง IEC จัดหามาได้ภายใต้สัญญาตัวแทนทางการตลาดกับ WCS จนถึงวันที่ 10 เมษายน 2541 และลูกค้าใหม่ที่ IEC จะจัดหาได้ภายใต้สัญญาตัวแทนผู้ให้บริการนี้ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2541 เป็นต้นไป โดย IEC จะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนเป็นอัตราร้อยละของยอดขายได้จากการออกไปแจ้งค่าบริการ

2.2.4 การโอนสิทธิและหน้าที่บางส่วนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ให้แก่บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด

เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2539 บริษัทฯ กสท. และบริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด (“DPC”) ได้เข้าทำสัญญาโอนสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ โดยบริษัทฯได้รับความยินยอมจาก กสท. ให้โอนสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ที่ใช้เทคโนโลยี Digital PCN 1800 บางส่วนให้แก่ DPC โดยบริษัทฯตกลงยกเลิกสัญญาแต่งตั้งตัวแทนเพื่อจัดให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์กับบริษัท สามารต คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (“Samart”) ก่อนวันที่ 16 มีนาคม 2541 หรือวันที่ DPC ได้เปิดให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน

เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2540 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญาร่วมทุนและสัญญาอื่นที่เกี่ยวข้องกับ Samart และ DPC ซึ่งรวมเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (ก) บริษัทฯจะได้รับเงินตอบแทนจาก DPC จำนวนประมาณ 5,400 ล้านบาทจากการที่บริษัทฯอนุญาตให้ DPC ใช้เครือข่ายการสื่อสารของบริษัทฯและโอนสิทธิและหน้าที่บางส่วนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ให้ บริษัทฯรับรู้รายได้สำหรับเงินจำนวนนี้ในงบกำไรขาดทุนเป็นส่วนหักจากต้นทุนการให้บริการโทรศัพท์โดยทยอยรับรู้ตลอดอายุสัมปทาน จำนวนเงินที่รับรู้ในปี 2545 เป็นจำนวนเงินประมาณ 235 ล้านบาท (2544 : 235 ล้านบาท)
- (ข) จากการยกเลิกสัญญาแต่งตั้งตัวแทนเพื่อจัดให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ (Service Provider Agreement) กับ Samart โดยที่บริษัทฯจะต้องจ่ายเงินรับล่วงหน้าประมาณ 1,238 ล้านบาท ให้แก่ Samart ภายใต้อนสัญญาแต่งตั้งตัวแทนดังกล่าว
- (ค) บริษัทฯจะได้รับเงินจาก Samart สำหรับกำไรสุทธิจากการดำเนินการในฐานะตัวแทน (Service Provider) จนถึงวันที่การยกเลิกสัญญาแต่งตั้งตัวแทนมีผลบังคับใช้ บริษัทฯรับรู้รายได้สำหรับเงินจำนวนนี้ในงบกำไรขาดทุนเป็นรายได้อื่น โดยรับรู้ในปี 2540 และ 2541

เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2541 บริษัทฯได้ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติม โดยได้รับชำระเงินคืนบางส่วนก่อนกำหนดตามสัญญาเดิม และให้ส่วนลดสำหรับเงินตอบแทนจาก DPC จำนวนประมาณ 10 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา และเปลี่ยนแปลงระยะเวลาชำระเงินตอบแทนดังกล่าว

บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด ได้เปิดให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2541

2.3 ภาษีสรรพสามิต

เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2546 กระทรวงการคลังได้ออกประกาศนโยบายการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับกิจการโทรคมนาคม โดยการจัดเก็บจากกิจการการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราร้อยละ 10 ของรายได้ที่ได้จากการให้บริการโทรศัพท์ ภาษีสรรพสามิตดังกล่าวจะถือเป็นส่วนหักจากค่าธรรมเนียมที่บริษัทฯจะต้องจ่ายให้แก่ กสท. ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 2.2.1 โดยบริษัทฯจะต้องนำส่งภาษีสรรพสามิตให้แก่กรมสรรพสามิตทุกเดือน

3. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยและตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรฐานการบัญชีดังกล่าวกำหนดขึ้นโดยใช้มาตรฐานการบัญชีซึ่งออกโดยคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards Committee) เป็นพื้นฐานและส่วนใหญ่มีเนื้อหาสาระคล้ายคลึงกัน เว้นแต่ การบัญชีเกี่ยวกับผลตอบแทนพนักงาน และการบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้และวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน ซึ่งมาตรฐานการบัญชีไทยยังไม่มีใช้บังคับ และการเปิดเผยข้อมูลบางรายการซึ่งมาตรฐานการบัญชีไทยยังไม่กำหนดให้เปิดเผย

นโยบายการบัญชีที่สำคัญของบริษัทฯและบริษัทย่อยโดยสรุปมีดังต่อไปนี้ :-

3.1 การรับรู้รายได้

รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ถือเป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการแล้ว รายได้จากการขายและบริการแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้าของสินค้าที่ได้ส่งมอบและบริการที่ได้ให้แล้วหลังจากหักส่วนลด รายได้แสดงไว้โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

3.2 เงินลงทุน

เงินลงทุนในบริษัทย่อย (ในงบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ) แสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย ผลขาดทุนส่วนที่เกินกว่ามูลค่าเงินลงทุนจะแสดงเป็นหนี้สินภายใต้หัวข้อ “สำรองผลขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทย่อย”

เงินลงทุนระยะยาวอื่นที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดซึ่งบริษัทฯ ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อขายแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม และรับรู้มูลค่าที่เปลี่ยนแปลงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของผู้ถือหุ้นภายใต้หัวข้อ “กำไร/ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย”

เงินลงทุนระยะยาวอื่นที่เป็นเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดซึ่งบริษัทฯ ถือเป็นเงินลงทุนทั่วไปแสดงด้วยราคาทุน บริษัทฯจะบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนทั่วไปในงบกำไรขาดทุนเมื่อมูลค่าของเงินลงทุนลดลงอย่างเป็นการถาวร

3.3 สินค้ำคงเหลือ

สินค้ำคงเหลือแสดงมูลค่าตามราคาทุน (วิธีต้นทุนถัวเฉลี่ยและเข้าก่อนออกก่อน) หรือมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับแล้วแต่อย่างใดจะต่ำกว่า

3.4 ลูกหนี้การค้าและค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ลูกหนี้การค้าแสดงตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ บริษัทฯตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ จำนวนค่าเผื่อดังกล่าวนี้ประมาณขึ้นจากประสบการณ์ในการเก็บหนี้ในอดีต และจากสถานะปัจจุบันของลูกหนี้คงค้าง ณ วันที่ในงบดุล

3.5 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์/ค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงมูลค่าตามราคาทุนหลังหักค่าเสื่อมราคาสะสม ราคาทุนดังกล่าวประกอบด้วย ราคาซื้อและต้นทุนที่เกี่ยวข้องอื่นเพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ ต้นทุนในการต่อเติมหรือปรับปรุงถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน ราคาทุนและค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ที่เลิกใช้หรือขายจะตัดจำหน่ายออกจากบัญชี กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายจะรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ :-

อาคาร	20 ปี
ส่วนปรับปรุงอาคารสำนักงาน	5 - 15 ปี
สิทธิการเช่า	อายุสัญญาเช่า
อุปกรณ์ใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้	
บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์	อายุสัมปทานและ 10 ปี
ส่วนปรับปรุงอาคารสถานีรับส่งสัญญาณ	20 ปี
สินทรัพย์ถาวรอื่น	5 ปี

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดิน อาคารระหว่างก่อสร้างและงานระหว่างก่อสร้างและอุปกรณ์ระหว่างติดตั้ง

3.6 ค่าตัดจำหน่าย

สิทธิการใช้อุปกรณ์หรือตัดบัญชีตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรงตามอายุสัมปทาน

ค่าใช้จ่ายหรือตัดบัญชีซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อระบบสื่อสารสัญญาณ (transmission facilities) ค่าพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ ขาดทุนจากการไถ่ถอนตัวแลกเงินก่อนครบกำหนด ค่าธรรมเนียมในการจัดหาเงินกู้ และค่าธรรมเนียมในการจัดจำหน่ายหุ้นกู้ ตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรงภายในระยะเวลา 2 ถึง 10 ปีและตามอายุสัมปทานที่เหลือ

3.7 สินทรัพย์/หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

สินทรัพย์/หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะคำนวณขึ้นจากผลแตกต่างชั่วคราว ณ วันที่ในงบดุล ระหว่างฐานภาษีของสินทรัพย์หรือหนี้สินกับราคาตามบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น ซึ่งจะรับรู้เป็นรายได้ภาษีหรือตัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายภาษี เมื่อรายได้สามารถรับรู้เป็นรายได้ตามประมวลรัษฎากรหรือค่าใช้จ่ายที่บันทึกไว้เกิดขึ้นจริงและถือหักเป็นค่าใช้จ่ายได้แล้วในการคำนวณภาษีเงินได้

บริษัทรับรู้ผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องหักภาษีเป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีหากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทจะมีกำไรทางภาษีจากการดำเนินงานในอนาคตเพียงพอที่จะนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีนี้นมาใช้ประโยชน์ได้

สินทรัพย์/หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีคำนวณขึ้นตามอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตรา ร้อยละ 30

(นโยบายการบัญชีนี้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่ประกาศใช้โดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยแต่ยังไม่ได้มีผลบังคับตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543)

3.8 เงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศซึ่งเกิดขึ้นระหว่างปีได้แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ที่เกิดรายการ สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศคงเหลือ ณ วันที่ในงบดุลได้แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ในงบดุล เว้นแต่รายการที่ได้ตกลงอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้ากับธนาคารไว้จะแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราที่ได้ตกลงกันนั้นแทนกำไรและขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนได้รวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน

ค่าธรรมเนียมหรือส่วนลดซึ่งเป็นผลต่างระหว่างอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ทำสัญญาและอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้าจะถูกตั้งพักและตัดจำหน่ายเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนโดยวิธีเส้นตรงตามอายุสัญญาที่เกี่ยวข้อง

3.9 กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยการหารกำไรสุทธิสำหรับปีด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างปี

กำไรต่อหุ้นปรับลดคำนวณโดยการหารกำไรสุทธิสำหรับปีหลังจากปรับปรุงผลกระทบของรายการที่เกี่ยวกับหุ้นสามัญเทียบเท่าปรับลดด้วยผลรวมของจำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ออกอยู่ในระหว่างปีกับจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่บริษัทฯ อาจต้องออกเพื่อแปลงหุ้นสามัญเทียบเท่าปรับลดทั้งสิ้นให้เป็นหุ้นสามัญ

3.10 การใช้ประมาณการทางบัญชี

ในการจัดทำงบการเงินนี้ให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ในบางกรณีฝ่ายบริหารอาจต้องใช้การประมาณการและการตั้งสมมติฐาน ซึ่งมีผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังนั้นผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณไว้

4. การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

ในระหว่างไตรมาสที่สามของปี 2545 บริษัทฯ ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี โดยบริษัทฯ ได้บันทึกสินทรัพย์/หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่เกี่ยวกับผลแตกต่างชั่วคราวเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 56 เรื่อง “การบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้” บริษัทฯ บันทึกผลจากการเปลี่ยนนโยบายการบัญชีดังกล่าวโดยปรับปรุงกับกำไรสะสมต้นปียกมาและปรับย้อนหลังงบการเงินที่แสดงเปรียบเทียบไว้ ณ ที่นี้ โดยถือเสมือนว่าบริษัทฯ ได้บันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีตั้งแต่เริ่มต้น การปรับปรุงนี้ทำให้บริษัทฯ มีกำไรสุทธิสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545 ลดลงเป็นจำนวน 47 ล้านบาท (ลดลง 0.10 บาทต่อหุ้น) และทำให้บริษัทฯ มีกำไรสุทธิสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544 ลดลงเป็นจำนวน 273 ล้านบาท (ลดลง 0.58 บาทต่อหุ้น) ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีดังกล่าวได้แสดงไว้ในหัวข้อ “ผลสะสมจากการเปลี่ยนนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการบัญชีภาษีเงินได้” ในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นแล้ว

5. การจัดประเภทรายการบัญชีใหม่

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 บริษัทฯ มีหุ้นซื้อคืนที่แสดงในงบการเงินในส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นรายการแยกต่างหากในบัญชี “หุ้นของบริษัทที่ถือโดยบริษัทย่อย” จำนวน 1,972 ล้านบาท ซึ่งได้รวมขาดทุนจากการขายหุ้นบางส่วนออกไปแล้วจำนวน 1,947 ล้านบาท ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2544 สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยได้ออกแนวปฏิบัติเกี่ยวกับหุ้นซื้อคืนออกมาใหม่ โดยให้แยกขาดทุนจากการขายหุ้นซื้อคืนดังกล่าวไปหักกับ “กำไรสะสม” ดังนั้นส่วนที่แสดงในบัญชีหุ้นซื้อคืน จะมีเฉพาะหุ้นที่ซื้อคืนแล้วยังไม่ได้ขายออกไป ซึ่งจะมีผลบังคับสำหรับงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดในหรือหลังวันที่ 31 ธันวาคม 2544 จากประกาศนี้ทำให้บริษัทฯ ต้องเปลี่ยนนโยบายบัญชี โดยปรับปรุงขาดทุนจากการขายหุ้นซื้อคืนดังกล่าวกับกำไรสะสมต้นปี 2544 การปรับปรุงนี้ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีให้สอดคล้องกับข้อกำหนดที่ประกาศใหม่ และไม่มีผลกระทบต่อส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรวมเนื่องจากการเป็นเพียงการจัดประเภทรายการบัญชีใหม่

6. ลูกหนี้การค้า

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
ลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์	3,178,568,199	4,072,642,804	3,178,568,199	4,072,642,804
ลูกหนี้การค้าผู้ให้บริการโทรศัพท์				
ในต่างประเทศ	345,146,758	284,005,645	345,146,758	284,005,645
ลูกหนี้การค้าจากการขาย				
เครื่องโทรศัพท์	91,118,960	424,334,838	76,677,127	408,898,319
ลูกหนี้การค้าอื่น	103,027,343	96,995,072	45,127,473	41,494,940
รวม	3,717,861,260	4,877,978,359	3,645,519,557	4,807,041,708
หัก : ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(1,307,540,286)	(728,833,930)	(1,250,661,909)	(676,911,875)
ลูกหนี้การค้า - สุทธิ	2,410,320,974	4,149,144,429	2,394,857,648	4,130,129,833

ลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์จําแนกตามอายุหนี้ที่ค้างชำระได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	2545	2544
น้อยกว่า 1 เดือน	1,617,277	2,737,795
1 เดือน ถึง 3 เดือน	198,958	445,458
3 เดือน ถึง 5 เดือน	202,314	313,476
มากกว่า 5 เดือน	1,160,019	575,914
รวม	3,178,568	4,072,643
หัก : ค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(1,205,540)	(635,645)
ลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์ - สุทธิ	1,973,028	3,436,998

บริษัทฯบันทึกค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญภายหลังพิจารณามูลค่าเงินประกันสัญญาของลูกหนี้และประสิทธิภาพในการเก็บหนี้ในอดีต บริษัทฯบันทึกค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญเป็นอัตราร้อยละของรายได้ค่าบริการโทรศัพท์และพิจารณาให้เพียงพอกับยอดลูกหนี้ที่ค้างชำระเกินกว่า 150 วัน

ลูกหนี้การค้าจากการขายเครื่องโทรศัพท์จําแนกตามอายุหนี้ที่ค้างชำระได้ดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
ลูกหนี้การค้าตัวแทนจำหน่าย				
น้อยกว่า 1 เดือน	26,704	353,049	26,704	353,049
1 เดือนถึง 3 เดือน	591	7,582	591	7,582
มากกว่า 3 เดือน	49,382	48,535	49,382	48,267
	76,677	409,166	76,677	408,898
ลูกหนี้การค้าเช่าซื้อ (สุทธิจาก ดอกเบี้ยเช่าซื้อลดบัญชี)	14,442	15,169	-	-
รวม	91,119	424,335	76,677	408,898
หัก : ค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(37,941)	(40,393)	(23,499)	(24,956)
ลูกหนี้การค้าจากการขายเครื่องโทรศัพท์ - สุทธิ	53,178	383,942	53,178	383,942

7. รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีรายการธุรกิจที่สำคัญระหว่างกัน และกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งเกี่ยวข้องกันโดยการถือหุ้นหรือการมีผู้ถือหุ้นหรือกรรมการบางส่วนร่วมกัน ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวเนื่องกับการซื้อและขายสินค้า การให้บริการและรับบริการ เงินทดรองจ่ายและเงินให้กู้ยืม รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขและเกณฑ์ที่ตกลงร่วมกันระหว่างบริษัทฯ และบริษัทที่เกี่ยวข้องกันเหล่านั้นและเป็นไปตามปกติธุรกิจตามเงื่อนไขการค้าทั่วไป โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ :-

(หน่วย : ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ		นโยบายการกำหนดราคา
	2545	2544	2545	2544	
<u>รายการธุรกิจกับบริษัทย่อย (ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)</u>					
ขายสินค้า	-	-	58	50	ราคาตลาด
ดอกเบี้ยรับ	-	-	-	2	หมายเหตุ 7.1
ค่าบริการจ่าย	-	-	66	89	ต้นทุนบวกอัตรากำไรร้อยละ 10
ดอกเบี้ยจ่าย	-	-	431	635	หมายเหตุ 7.3
<u>รายการธุรกิจกับบริษัทร่วม : บริษัท ยูไนเต็ค คิสทรีวิชั่น บิซซิเนส จำกัด</u>					
ขายสินค้า	6,316	-	6,316	-	ราคาตลาดโดยใกล้เคียงกับราคาสุทธิตามบัญชี
รายได้ค่าบริการ	29	-	29	-	ราคาตามสัญญา
ซื้อสินค้า	407	-	213	-	ต้นทุนบวกอัตรากำไรจำนวนหนึ่ง
<u>รายการธุรกิจกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน : บริษัท ยูไนเต็คคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)</u>					
ขายสินค้า	2,496	3,766	2,496	3,766	ราคาที่ตกลงกันโดยใกล้เคียงกับราคาทุน
ค่าบริการรับ	-	206	-	206	ราคาตลาด (ค่าธรรมเนียมขอเลขหมาย)
ซื้อสินค้า	141	1,524	141	1,524	โทรศัพท์ : ต้นทุนบวกอัตรากำไรร้อยละ 0.5 อุปกรณ์ : ต้นทุนบวกอัตรากำไรร้อยละ 7-15
ค่าบริการจ่าย	762	256	762	256	ต้นทุนบวกอัตรากำไรร้อยละ 7 - 15, ตามสัญญา
<u>ลดหนี้จากการคืนค่าธรรมเนียม</u>					
ขอเลขหมาย	-	323	-	323	ดูหมายเหตุ 25
<u>รายการธุรกิจกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกันอื่น</u>					
ซื้อสินค้า	-	98	-	98	ต้นทุนบวกอัตรากำไรจำนวนหนึ่ง
ค่าบริการจ่าย	58	247	58	247	ต้นทุนบวกอัตรากำไรจำนวนหนึ่ง, ตามสัญญา
<u>ค่าจ้างติดตั้งอุปกรณ์สถานี</u>					
รับส่งสัญญาณ	534	820	534	820	ราคาตามสัญญา
ค่าการจัดการจ่าย	100	120	100	120	ราคาตามสัญญา

ยอดคงค้างของรายการดังกล่าวข้างต้นที่สำคัญได้แสดงเป็นรายการแยกต่างหากในงบชุดดังนี้ :-

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
<u>ลูกหนี้การค้าบริษัทย่อย</u>				
บริษัท เวิลด์โฟน ซ้อป จำกัด	-	-	203,425,971	183,852,550
อื่น ๆ	-	-	-	6,700
รวมลูกหนี้การค้าบริษัทย่อย	-	-	203,425,971	183,859,250
<u>ลูกหนี้การค้าบริษัทร่วม</u>				
บริษัท ยูโนเด็ค คิสทรีบิวชั่น บีชชีเนส จำกัด	1,614,338,317	-	1,614,338,317	-
รวมลูกหนี้การค้าบริษัทร่วม	1,614,338,317	-	1,614,338,317	-
<u>ลูกหนี้การค้าบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน</u>				
บริษัท ยูโนเด็คคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	-	1,132,766,849	-	1,132,766,849
บริษัท ยูโนเด็คคอมมูนิเคชั่น ซัพพลายเชน จำกัด	5,908,646	68,487,983	5,908,646	68,487,983
หัก : ค่าเผ่อนี่สงสัยจะสูญ	-	(17,288,382)	-	(17,288,382)
	5,908,646	51,199,601	5,908,646	51,199,601
บริษัท ยูโนเด็ค อินฟอร์เมชั่น ไฮเวย์ จำกัด	16,442	25,555	16,442	25,555
อื่น ๆ	257,177	32,950,220	257,177	2,075,136
หัก : ค่าเผ่อนี่สงสัยจะสูญ	-	(25,956,330)	-	-
	257,177	6,993,890	257,177	2,075,136
รวมลูกหนี้การค้าบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	6,182,265	1,190,985,895	6,182,265	1,186,067,141
<u>เงินทดรองแก่บริษัทย่อย</u>				
บริษัท เวิลด์โฟน ซ้อป จำกัด	-	-	18,392,691	22,867,790
บริษัท แทค เซอร์วิส จำกัด	-	-	66,221,360	63,730,307
อื่น ๆ	-	-	12,983,170	2,890,028
รวมเงินทดรองแก่บริษัทย่อย	-	-	97,597,221	89,488,125
<u>เงินทดรองแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน</u>				
บริษัท ยูโนเด็คคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	-	117,703,090	-	116,764,345
หัก : ค่าเผ่อนี่สงสัยจะสูญ	-	(49,000,000)	-	(49,000,000)
	-	68,703,090	-	67,764,345
อื่น ๆ	1,419,106	14,488,825	-	13,907,283
หัก : ค่าเผ่อนี่สงสัยจะสูญ	-	(8,047,552)	-	(8,047,552)
	1,419,106	6,441,273	-	5,859,731
รวมเงินทดรองแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	1,419,106	75,144,363	-	73,624,076
<u>เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อย</u>				
บริษัท แทค อินเวสเมนต์ จำกัด (หมายเหตุ 7.1)	-	-	1,272,469,609	1,354,171,401
บริษัท แทค เซอร์วิส จำกัด	-	-	-	22,400,000
รวมเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อย	-	-	1,272,469,609	1,376,571,401

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
(หน่วย : บาท)				
<u>ลูกหนี้บริษัทย่อย</u>				
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน 7.2)	-	-	1,560,743,138	2,026,636,020
รวมลูกหนี้บริษัทย่อย	-	-	1,560,743,138	2,026,636,020
<u>ลูกหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน</u>				
ลูกหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	506,974,202	788,153,518	280,456,887	572,357,302
หัก : ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(501,610,916)	(756,757,485)	(280,200,200)	(541,503,580)
รวมลูกหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	5,363,286	31,396,033	256,687	30,853,722
<u>เจ้าหนี้การค้าบริษัทย่อย</u>				
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	-	-	5,212,729	-
บริษัท วิวาดี ออฟฟิศ บิลดิ้ง จำกัด	-	-	9,945,334	-
รวมเจ้าหนี้การค้าบริษัทย่อย	-	-	15,158,063	-
<u>เจ้าหนี้การค้าบริษัทร่วม</u>				
บริษัท ยูไนเต็ด คิสทรีวิชั่น บิซซิเนส จำกัด	31,512,485	-	-	-
รวมเจ้าหนี้การค้าบริษัทร่วม	31,512,485	-	-	-
<u>เจ้าหนี้การค้าบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน</u>				
บริษัท ยูไนเต็ด คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	185,206,977	-	185,206,977	-
บริษัท ยูไนเต็ด เทเลคอม เซลล์ แอนด์ เซอร์วิส เซส จำกัด (เดิมชื่อ บริษัท รูโร เทเลโฟน เซอร์วิส จำกัด)	40,580,342	-	40,580,342	-
อื่นๆ	-	3,771,287	-	-
รวมเจ้าหนี้การค้าบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	225,787,319	3,771,287	225,787,319	-
<u>เงินทรองจากบริษัทร่วม</u>				
บริษัท ยูไนเต็ด คิสทรีวิชั่น บิซซิเนส จำกัด	20,063,387	-	20,063,387	-
รวมเงินทรองจากบริษัทร่วม	20,063,387	-	20,063,387	-
<u>เงินทรองจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน</u>				
บริษัท เทเลนอร์ เอเชีย ฟิฟตี ลิมิเตด	195,907,652	120,321,189	195,907,652	120,321,189
อื่น ๆ	41,600,598	34,843,835	38,219,841	34,843,835
รวมเงินทรองจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	237,508,250	155,165,024	234,127,493	155,165,024
<u>เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย</u>				
บริษัท แทคไฟแนนซ์ ปิ.วี. (หมายเหตุ 7.3)	-	-	14,336,076,435	13,519,446,286
หัก : ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	-	-	(440,936,824)	(428,803,792)
เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย - สุทธิ	-	-	13,895,139,611	13,090,642,494

- 7.1 เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัท แทค อินเวสเมนต์ จำกัด (บริษัทย่อย) เป็นเงินให้กู้ยืมจำนวน 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2544 : 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) เพื่อการลงทุนในหุ้นของบริษัทฯ โดยคิดดอกเบี้ยในอัตรา SIBOR อย่างไรก็ตามบริษัทฯ ได้หยุดคิดดอกเบี้ยตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2543 จำนวนของเงินให้กู้ยืมนี้ได้แสดงสุทธิจากราคาทุนของหุ้นซื้อคืนที่บริษัทย่อยได้ซื้อมาจำนวน 1,973 ล้านบาท
- 7.2 ลูกหนี้บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (บริษัทย่อย) เป็นลูกหนี้จากการขายอุปกรณ์เพื่อใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ ซึ่งไม่มีกำหนดชำระคืนและไม่มีดอกเบี้ย
- 7.3 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 “เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย” เป็นเงินกู้ยืมจากบริษัท แทค ไฟแนนซ์ บี.วี. (บริษัทย่อย) ในรูปตัวแลกเงิน ในระหว่างปี 2545 บริษัทฯ ได้ออกตัวแลกเงินจำนวน 42,984 ล้านเยนให้กับธนาคารแห่งหนึ่งในต่างประเทศในราคา 39,871 ล้านเยนเพื่อทำการไถ่ถอนตัวแลกเงินเดิมก่อนครบกำหนดโดยมีผลขาดทุนซึ่งบริษัทฯ ได้บันทึกไว้ในบัญชี “ขาดทุนจากการไถ่ถอนตัวแลกเงินก่อนครบกำหนดหรือการตัดบัญชี” ในงบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ (ตามที่แสดงไว้ในหมายเหตุ 15) ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อกำไรสุทธิที่แสดงในงบการเงินรวม ต่อมาในเดือนธันวาคม 2545 ธนาคารในต่างประเทศดังกล่าวได้ขายตัวแลกเงินนี้ให้กับบริษัท แทค ไฟแนนซ์ บี.วี.

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 ตัวแลกเงินนี้มีมูลค่าสุทธิจำนวน 39,919 ล้านเยน และมีกำหนดชำระคืนในระหว่างปี 2546 ถึง 2551 บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ยกับสถาบันการเงินต่างประเทศหลายสัญญา เพื่อลดความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนของเงินกู้ยืมระยะยาวนี้ อย่างไรก็ตามในเดือนมีนาคม 2545 บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้ยกเลิกสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวทั้งหมดโดยมีค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นสาระสำคัญต่อการเงินรวมและได้เปลี่ยนเป็นเข้าทำสัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ากับสถาบันการเงินต่างประเทศเพื่อลดความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยน

8. สินค้ำคงเหลือ

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
สินค้ำคงเหลือ	874,178,490	2,168,503,626	825,201,546	2,095,020,132
หัก : ค่าเผื่อสินค้ำล้าสมัย	(597,581,493)	(270,329,920)	(571,568,535)	(242,883,967)
สินค้ำคงเหลือ - สุทธิ	276,596,997	1,898,173,706	253,633,011	1,852,136,165

9. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
ภาษีเงินได้คืนบุคคลจ่ายล่วงหน้า	-	193,504,350	-	193,504,350
ภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	47,568,450	73,237,509	40,122,713	67,441,990
ภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืนจาก กสท.	-	19,374,499	-	19,374,499
ภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืน	275,083,088	565,534	273,311,389	-
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	61,699,586	79,201,669	58,919,084	73,718,768
ลูกหนี้อื่น	6,051,813	145,759,854	4,226,403	141,238,507
ลูกหนี้กรมสรรพากร	580,447,258	1,155,867,659	565,017,562	1,128,412,344
เงินทดรองจ่าย	29,951,071	45,919,405	25,948,418	43,769,711
ลูกหนี้ - ทสท.	131,085,874	-	131,085,874	-
ส่วนลดเงินสดค้างรับจากเจ้าหนี้การค้า	-	1,568,667,661	-	1,568,667,661
อื่น ๆ	164,011,518	77,670,881	158,047,466	71,769,631
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	1,295,898,658	3,359,769,021	1,256,678,909	3,307,897,461

ในระหว่างปี 2545 บริษัทฯได้รับคืนภาษีเงินได้คืนบุคคลจ่ายล่วงหน้าและภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่ายจากกรมสรรพากรเป็นจำนวนรวม 257 ล้านบาท

ลูกหนี้/เจ้าหนี้ ทศท. ประกอบด้วย

	(หน่วย : พันบาท)	
	2545	2544
ลูกหนี้ส่วนลดค่าธรรมเนียมสำหรับปีสัมปทานสิ้นสุดวันที่		
15 กันยายน 2540	103,944	103,944
15 กันยายน 2541	195,073	195,073
15 กันยายน 2542	211,258	211,258
15 กันยายน 2543	34,881	37,038
15 กันยายน 2544	-	827,390
15 กันยายน 2545	827,390	242,550
15 กันยายน 2546	242,550	-
	1,615,096	1,617,253
หัก : ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(545,156)	(547,313)
	1,069,940	1,069,940
เจ้าหนี้ค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมและอื่น ๆ	(938,854)	(1,147,363)
ลูกหนี้ (เจ้าหนี้) สุทธิ	131,086	(77,423)

สำหรับลูกหนี้ส่วนลดค่าธรรมเนียมสำหรับปีสัมปทาน 2540 ถึง 2543 จำนวน 545 ล้านบาท (2544 : 547 ล้านบาท) เป็นจำนวนหนี้ที่ยังได้รับชำระไม่ครบซึ่งบริษัทอยู่ระหว่างการเจรจากับ ทศท. อย่างไรก็ตามบริษัทฯ ได้บันทึกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับจำนวนดังกล่าวเต็มจำนวนไว้ในบัญชีแล้ว

ยอดคงเหลือสุทธิของเจ้าหนี้ ทศท. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 ได้แสดงไว้ในหัวข้อ “เจ้าหนี้การค้า” ในงบดุล (หมายเหตุ 17)

10. เงินลงทุนซึ่งบันทึกโดยวิธีส่วนได้เสีย

	งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ							
	ทุนชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน		เงินลงทุนวิธีราคาทุน		เงินลงทุนวิธีส่วนได้เสีย	
	2545	2544	2545	2544	2545	2544	2545	2544
	ล้านบาท	ล้านบาท	ร้อยละ	ร้อยละ	บาท	บาท	บาท	บาท
เงินลงทุนในบริษัทย่อยซึ่งบันทึกโดยวิธีส่วนได้เสีย								
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัทฯ								
บริษัท เวิลด์โฟน ซ็อบ จำกัด	450	450	100	100	449,999,650	449,999,650	(130,156,815)	(63,815,987)
บริษัท แทค อินเวสเมนต์ จำกัด	-	-	100	100	25	25	(675,045,846)	(725,525,474)
บริษัท แทค เซอร์วิส จำกัด	20	20	100	100	19,998,600	19,998,600	(16,051,602)	(27,446,063)
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	1	1	100	100	999,930	999,930	24,625,172	12,379,960
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด								
บริษัท อีสเทิร์น บิช จำกัด	80	80	100	100	-	-	(17,167,922)	(17,094,504)
บริษัท แทค ไฟแนนซ์ บิ.วิ.	0.5	0.5	100	100	-	-	78,649,745	160,729,573
บริษัท วิภาวดี ออฟฟิศ บิลดิ้ง จำกัด	208.6	208.6	100	100	-	-	(80,574,107)	(61,753,671)
รวมเงินลงทุนในบริษัทย่อยซึ่งบันทึกโดยวิธีส่วนได้เสีย – สุทธิ					470,998,205	470,998,205	(815,721,375)	(722,526,166)

งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ							
ทุนชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน		เงินลงทุนวิธีราคาทุน		เงินลงทุนวิธีส่วนได้เสีย	
2545	2544	2545	2544	2545	2544	2545	2544
ล้านบาท	ล้านบาท	ร้อยละ	ร้อยละ	บาท	บาท	บาท	บาท
เงินลงทุนในบริษัทร่วมซึ่งบันทึกโดยวิธีส่วนได้เสีย				50,000,000	-	69,070,384	-
บริษัท ยูไนเต็ด คิสทรีบิวชั่น บิซซิเนส จำกัด							
รวมเงินลงทุนในบริษัทร่วมซึ่งบันทึกโดยวิธีส่วนได้เสีย				<u>50,000,000</u>	<u>-</u>	<u>69,070,384</u>	<u>-</u>

(หน่วย : บาท)

งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
2545	2544

เงินลงทุนในบริษัทย่อยซึ่งบันทึกโดยวิธีส่วนได้เสีย

มูลค่าเงินลงทุนสุทธิประกอบด้วย :

เงินลงทุนในบริษัทย่อย	103,274,917	173,109,533
สำรองผลขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทย่อย	(918,996,292)	(895,635,699)
มูลค่าเงินลงทุนสุทธิ	<u>(815,721,375)</u>	<u>(722,526,166)</u>

11. เงินลงทุนระยะยาวอื่น

	(หน่วย : บาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
หลักทรัพย์เพื่อขาย				
ตราสารทุนในความต้องการของตลาด				
บริษัท อินเทอร์เน็ตชั่นเนลเอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	127,000,000	127,000,000	127,000,000	127,000,000
หัก : สำรองผลขาดทุนจากการด้อยค่า	(119,634,000)	(119,634,000)	(119,634,000)	(119,634,000)
บวก : กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย	8,128,000	-	8,128,000	-
	<u>15,494,000</u>	<u>7,366,000</u>	<u>15,494,000</u>	<u>7,366,000</u>
ตราสารหนี้	<u>755,263</u>	<u>828,515</u>	<u>755,263</u>	<u>828,515</u>
พันธบัตรรัฐบาล	<u>-</u>	<u>19,931,000</u>	<u>-</u>	<u>19,931,000</u>
เงินลงทุนทั่วไป				
บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด	197,600,000	197,600,000	197,600,000	197,600,000
บริษัทอื่น	71,983,666	84,933,381	56,933,381	56,933,381
หัก : สำรองผลขาดทุนจากการด้อยค่า	(69,075,731)	(83,333,381)	(55,333,381)	(55,333,381)
บริษัทอื่น - สุทธิ	<u>2,907,935</u>	<u>1,600,000</u>	<u>1,600,000</u>	<u>1,600,000</u>
รวมเงินลงทุนระยะยาวอื่น	<u>216,757,198</u>	<u>227,325,515</u>	<u>215,449,263</u>	<u>227,325,515</u>

12. การโอนสิทธิและหน้าที่บางส่วนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์

สินทรัพย์

ลูกหนี้ค่าตอบแทนการโอนสิทธิเป็นจำนวนเงินค่าตอบแทนค้างรับจาก DPC และดอกเบี้ยค้างรับตามที่กล่าวในหมายเหตุ 2.2.4 (ก)

ยอดคงเหลือของค่าตอบแทนค้างรับจาก DPC ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 มีจำนวน 105.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (2544 : 96.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) โดยมีอัตราแลกเปลี่ยนเท่ากับ 38.57 บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาหรืออัตราแลกเปลี่ยนตัวเฉลี่ยของธนาคารแห่งประเทศไทยของวันที่ระบุในสัญญาแล้วแต่อัตราใดจะต่ำกว่า ยอดคงเหลือดังกล่าวมีกำหนดชำระเงินในระหว่างปี 2545 ถึง 2548 คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.75 - 9.50 ต่อปี และค้ำประกันโดยสิทธิและหน้าที่บางส่วนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ของ DPC

ปัจจุบันบริษัทฯ ยังมิได้รับชำระค่าตอบแทนค้างรับและดอกเบี้ยค้างรับที่ถึงกำหนดชำระเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2545 จาก DPC จำนวนรวม 17 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 บริษัทฯ มิได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับจำนวนค้างรับดังกล่าว เนื่องจากฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าไม่มีเหตุตามข้อสัญญาทางกฎหมาย หรือ เหตุผลทางธุรกิจซึ่งจะทำให้บริษัทฯ ไม่ได้รับชำระคืนจำนวนค้างรับดังกล่าวและเชื่อว่า DPC จะจ่ายชำระค่าตอบแทนค้างรับและดอกเบี้ยค้างรับดังกล่าวให้แก่บริษัทฯ ทั้งจำนวน

หนี้สิน

เงินรับล่วงหน้าอื่นเป็นค่าตอบแทนจาก DPC จำนวน 5,400 ล้านบาท สุทธิจากจำนวนที่รับรู้เป็นรายได้ ตามที่กล่าวในหมายเหตุ 2.2.4 (ก)

14. สิทธิการใช้อุปกรณ์รื้อตัดบัญชี

สิทธิการใช้อุปกรณ์รื้อตัดบัญชีเป็นรายจ่ายค่าเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานให้บริการ วิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ของบริษัทฯภายใต้สัญญา กับ กสท. ตามที่กล่าวในหมายเหตุ 2.2.1 ซึ่งกรรมสิทธิในทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของ กสท. นับแต่วันเริ่มเปิดให้บริการหรือเริ่มใช้เครื่องมือและอุปกรณ์นั้นในการดำเนินงานให้บริการ

ต้นทุนของเครื่องมือและอุปกรณ์ดังกล่าวถือเป็นค่าใช้จ่ายตั้งพักและตัดจำหน่ายภายในระยะเวลาที่ได้รับสัมปทาน

สิทธิการใช้อุปกรณ์รื้อตัดบัญชีประกอบด้วย :-

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
ต้นทุนสิทธิการใช้อุปกรณ์รื้อตัดบัญชี	79,343,453,661	68,008,964,171	78,518,013,662	67,183,524,171
หัก : ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(16,233,705,877)	(12,656,793,056)	(16,005,689,527)	(12,466,779,433)
ต้นทุนสิทธิการใช้อุปกรณ์รื้อตัดบัญชี - สุทธิ	<u>63,109,747,784</u>	<u>55,352,171,115</u>	<u>62,512,324,135</u>	<u>54,716,744,738</u>
ค่าตัดจำหน่ายซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน	<u>3,576,912,818</u>	<u>2,713,213,380</u>	<u>3,538,910,094</u>	<u>2,675,210,656</u>

15. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
ค่าใช้จ่ายรื้อตัดบัญชี - สุทธิ	1,043,943,343	608,112,434	1,026,225,261	608,112,434
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อระบบสื่อสารสัญญาณ - สุทธิ	612,836,015	325,165,530	612,836,015	325,165,530
ขาดทุนจากการไถ่ถอนตัวแลกเงินก่อนครบกำหนดการตัดบัญชี - สุทธิ (หมายเหตุ 7.3)	-	-	816,593,401	-
ค่าธรรมเนียมในการจัดจำหน่าย				
หุ้นกู้แปลงสภาพและหุ้นกู้ - สุทธิ	128,448,863	143,771,954	128,448,863	143,771,954
ค่าธรรมเนียมในการจัดหาเงินกู้ - สุทธิ	557,005,688	265,007,381	557,005,688	265,007,381
เงินมัดจำ	185,488,277	410,363,403	179,504,819	403,862,830
อื่น ๆ	<u>5,357,421</u>	<u>34,503,512</u>	<u>5,357,421</u>	<u>16,195,733</u>
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	<u>2,533,079,607</u>	<u>1,786,924,214</u>	<u>3,325,971,468</u>	<u>1,762,115,862</u>
ค่าตัดจำหน่ายซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน	<u>668,508,880</u>	<u>542,575,691</u>	<u>681,140,109</u>	<u>440,047,971</u>

16. เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
ตั๋วแลกเงิน	501,698,630	1,650,392,482	501,698,630	1,650,392,482
ตั๋วสัญญาใช้เงิน	500,000,000	-	500,000,000	-
ทรัสต์รีซีท	-	246,869,715	-	246,869,715
รวมเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	1,001,698,630	1,897,262,197	1,001,698,630	1,897,262,197

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 ตั๋วแลกเงินที่บริษัทฯ ออกให้แก่สถาบันการเงินเป็นตั๋วแลกเงินที่เปลี่ยนมือได้ และไม่มีหลักประกัน มีอายุ 2 เดือน และครบกำหนดชำระในปี 2546

17. เจ้าหนี้การค้า

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
เจ้าหนี้การค้าจากการซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์สำนักงาน	4,828,380,197	5,866,142,581	4,828,380,197	5,866,142,581
เจ้าหนี้การค้าจากการซื้อเครื่องโทรศัพท์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง	67,109,252	964,104,962	67,109,252	964,104,962
เจ้าหนี้ - กสท.	991,307,029	873,080,196	991,307,029	873,080,196
เจ้าหนี้ - ทศท. (หมายเหตุ 9)	-	77,422,868	-	77,422,868
อื่น ๆ	202,429,419	136,295,312	169,059,867	88,454,387
รวมเจ้าหนี้การค้า	6,089,225,897	7,917,045,919	6,055,856,345	7,869,204,994

18. เงินกู้ยืมระยะยาว

	(หน่วย : บาท)	
	งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544
เงินกู้ยืมจากธนาคาร (18.1)	-	6,500,000,000
เงินกู้ยืมจาก Finnish Export Credit Plc. (18.2)	3,492,294,732	-
เงินกู้ยืมจากธนาคารซึ่งค้ำประกัน โดย Export Credits Guarantee Department (หน่วยงานของรัฐบาลอังกฤษ) (18.3)	1,918,590,877	-
รวม	5,410,885,609	6,500,000,000
หัก : ส่วนที่ถึงกำหนดชำระในปี	(876,502,493)	-
เงินกู้ยืมระยะยาว - สรุปรวมส่วนที่ถึงกำหนดชำระในปี	4,534,383,116	6,500,000,000

18.1 เงินกู้ยืมระยะยาวจากธนาคาร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 จำนวน 6,500 ล้านบาท เป็นการเบิกใช้สินเชื่อของวงเงินสินเชื่อจำนวน 16,000 ล้านบาท ตามสัญญาสินเชื่อลงวันที่ 24 ตุลาคม 2544 ที่บริษัทได้รับจากกลุ่มสถาบันการเงิน ซึ่งคิดดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าระหว่างอัตราดอกเบี้ย MLR ลบร้อยละ 0.5 กับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเฉลี่ยบวกร้อยละ 2.5 ต่อปี มีกำหนดชำระคืนเงินต้นเป็นรายไตรมาสจำนวน 14 งวดตามจำนวนที่ระบุในสัญญาในระหว่างปี 2546 ถึงปี 2549

ในปี 2545 บริษัทฯได้ทำการจ่ายชำระคืนยอดคงเหลือของเงินกู้ยืมระยะยาวนี้จำนวน 6,500 ล้านบาทก่อนครบกำหนด จากการที่บริษัทฯได้รับวงเงินสินเชื่ออื่น รวมทั้งได้แจ้งยกเลิกวงเงินสินเชื่อที่เหลือทั้งหมดที่บริษัทฯยังไม่ได้เบิกใช้จำนวน 9,500 ล้านบาท

18.2 เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2544 บริษัทฯ ได้ทำสัญญาสินเชื่อกับ Finnish Export Credit Plc. โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อประกอบด้วย

วงเงินสินเชื่อ : 120 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (Tranche A : 63.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาและ Tranche B : 56.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา)

อัตราดอกเบี้ย : LIBOR บวกร้อยละ 0.72 ต่อปี

กำหนดชำระดอกเบี้ย : ทุกหกเดือน

กำหนดชำระคืนเงินต้น : 14 งวด ทุกงวด 6 เดือน ในจำนวนเงินและระยะเวลาตามที่ระบุในสัญญาเริ่มตั้งแต่ปี 2545 ถึงปี 2552

ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันเงินกู้ : ร้อยละ 5.66 ของจำนวนวงเงินสินเชื่อที่เบิกใช้ในแต่ละครั้ง

บริษัทฯ ได้เบิกใช้วงเงินสินเชื่อ Tranche A ทั้งหมดแล้วในไตรมาสหนึ่งของปี 2545

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 บริษัทฯ มียอดคงเหลือของเงินกู้ยืมวงเงินสินเชื่อ Tranche A จำนวน 54.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (2544 : ไม่มี) ซึ่งบริษัทฯ ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินตราต่างประเทศกับสถาบันการเงินต่างประเทศสำหรับเงินกู้ยืมดังกล่าวเป็นเงินกู้ยืมในสกุลบาทจำนวน 2,403 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วยเงินกู้ยืมจำนวน 1,201.5 ล้านบาทมีอัตราดอกเบี้ยตามสกุลเงินบาทแบบลอยตัวตามที่ระบุในสัญญา และเงินกู้ยืมที่เหลืออีกจำนวน 1,201.5 ล้านบาทมีอัตราดอกเบี้ยตามสกุลเงินบาทแบบคงที่ตามที่ระบุในสัญญา เงินกู้ยืมนี้มีกำหนดชำระคืนในระหว่างปี 2545 ถึง 2551 นอกจากนี้บริษัทฯ ได้นำดอกเบี้ยจ่ายของเงินกู้ยืมนี้บางส่วนไปทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 บริษัทฯ มียอดเบิกใช้วงเงินสินเชื่อ Tranche B เป็นจำนวน 24.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (2544 : ไม่มี) ซึ่งบริษัทฯ ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินตราต่างประเทศกับสถาบันการเงินต่างประเทศสำหรับเงินกู้ยืมที่เบิกใช้แล้วจำนวน 24.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาคือเงินกู้ยืมในสกุลบาทจำนวน 1,089 ล้านบาท โดยมีอัตราดอกเบี้ยเท่ากับอัตราดอกเบี้ยตามสกุลเงินบาทแบบลอยตัวตามที่ระบุในสัญญาและสำหรับวงเงินสินเชื่อที่ยังไม่ได้เบิกใช้จำนวน 31.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา บริษัทฯ ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินตราต่างประเทศกับสถาบันการเงินต่างประเทศ ซึ่งจะมีผลบังคับตามสัญญาในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2546 โดยแลกเปลี่ยนเป็นเงินกู้ยืมในสกุลบาทจำนวน 1,381 ล้านบาท โดยมีอัตราดอกเบี้ยเท่ากับอัตราดอกเบี้ยตามสกุลเงินบาทแบบลอยตัวตามที่ระบุในสัญญา เงินกู้ยืมนี้มีกำหนดชำระคืนในระหว่างปี 2546 ถึง 2552

18.3 เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2545 บริษัทฯ ได้ทำสัญญาสินเชื่อกับธนาคารซึ่งค้ำประกัน โดย Export Credits Guarantee Department (หน่วยงานของรัฐบาลอังกฤษ) โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อนี้ประกอบด้วย

วงเงินสินเชื่อ : 6,704 ล้านบาท

อัตราดอกเบี้ย : LIBOR บวกร้อยละ 0.375 ต่อปี

กำหนดชำระดอกเบี้ย : ทุกหกเดือน

กำหนดชำระคืนเงินต้น : 14 งวด ทุกงวด 6 เดือนเท่าๆกัน เริ่มตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน 2545

ค่าธรรมเนียมการ

ค้ำประกันเงินกู้ : 354 ล้านบาท โดยจ่ายชำระภายใน 60 วันหลังจากลงนามตามสัญญา

บริษัทฯ ได้เบิกใช้วงเงินสินเชื่อดังกล่าวข้างต้นทั้งหมดแล้วในไตรมาสที่สองของปี 2545

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 บริษัทฯ มียอดคงเหลือของเงินกู้ยืมนี้จำนวน 5,746 ล้านบาท (2544 : ไม่มี) บริษัทฯ ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกับสถาบันการเงินต่างประเทศสำหรับวงเงินสินเชื่อดังกล่าวทั้งจำนวน โดยแลกเปลี่ยนเป็นเงินกู้ยืมในสกุลบาทจำนวน 1,919 ล้านบาท โดยมีอัตราดอกเบี้ยเท่ากับอัตราดอกเบี้ยตามสกุลเงินบาทแบบคงที่ตามที่ระบุไว้ในสัญญา เงินกู้ยืมนี้มีกำหนดชำระคืนในระหว่างปี 2545 ถึง 2551

18.4 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2545 บริษัทฯ ได้ทำสัญญาสินเชื่อกับธนาคาร Nordic Investment Bank โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อนี้ประกอบด้วย

วงเงินสินเชื่อ : 30 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

อัตราดอกเบี้ย : LIBOR บวกร้อยละ 1.15 ต่อปี

กำหนดชำระดอกเบี้ย : ทุกหกเดือน

กำหนดชำระคืนเงินต้น : 8 งวด ทุกงวด 6 เดือน ในจำนวนเงินและระยะเวลาตามที่ระบุในสัญญา เริ่มตั้งแต่ปี 2549 ถึง 2553

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 บริษัทฯ ยังมิได้ทำการเบิกใช้สินเชื่อดังกล่าว บริษัทฯ ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินตราต่างประเทศกับสถาบันการเงินต่างประเทศซึ่งจะมีผลบังคับตามสัญญาในวันที่ 30 มิถุนายน 2546 สำหรับวงเงินสินเชื่อทั้งจำนวน โดยแลกเปลี่ยนเป็นเงินกู้ยืมในสกุลเงินบาทจำนวน 1,270 ล้านบาท และมีอัตราดอกเบี้ยเท่ากับอัตราดอกเบี้ยตามสกุลเงินบาทแบบลอยตัวตามที่ระบุไว้ในสัญญา

18.5 เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2545 บริษัทฯ ได้ทำสัญญาสินเชื่อวงเงิน 4,000 ล้านบาท กับกลุ่มสถาบันการเงิน โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อดังกล่าวประกอบด้วย

วงเงินสินเชื่อ : 4,000 ล้านบาท
อัตราดอกเบี้ย : อัตรา “THBFIX” บวกด้วยร้อยละ 1.65 ต่อปี
กำหนดชำระดอกเบี้ย : ทุก 6 เดือน
กำหนดชำระคืนเงินต้น : 9 งวดทุกงวด 6 เดือน ตามจำนวนเงินที่ระบุในสัญญาและในระยะเวลาตั้งแต่ปี 2547 ถึงปี 2551

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 บริษัทฯ ยังมีได้เบิกใช้วงเงินสินเชื่อดังกล่าว

สัญญาสินเชื่อดังกล่าวข้างต้น ระบุให้บริษัทฯ ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ในสัญญา เช่น การรักษาอัตราส่วนทางการเงิน ข้อจำกัดของการก่อหนี้ใหม่ และการนำสินทรัพย์ไปเป็นหลักประกัน การห้ามให้กู้ยืมหรือค้ำประกันยกเว้นภายใต้เงื่อนไขบางประการและข้อจำกัดของการจ่ายเงินปันผล

19. หุ้นกู้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
หุ้นกู้สกุลเงินเหรียญสหรัฐอเมริกา	13,306,100,000	13,306,100,000	-	-
หุ้นกู้สกุลเงินบาท	25,142,840,000	21,000,000,000	25,142,840,000	21,000,000,000
	38,448,940,000	34,306,100,000	25,142,840,000	21,000,000,000
หัก หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี				
: หุ้นกู้สกุลเงินบาท	(6,000,120,000)	(857,160,000)	(6,000,120,000)	(857,160,000)
หุ้นกู้ - สุทธิ	32,448,820,000	33,448,940,000	19,142,720,000	20,142,840,000

19.1 หุ้นกู้สกุลเงินเหรียญสหรัฐอเมริกา

หุ้นกู้ในงบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 และ 2544 เป็นหุ้นกู้ของบริษัทย่อย (TAC Finance Company B.V.) จำนวน 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาโดยมีบริษัทฯ เป็นผู้ค้ำประกันหนี้กับผู้ถือหุ้นกู้ หุ้นกู้ดังกล่าวมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 8.375 ต่อปี ครบกำหนดชำระในปี 2549

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 และ 2544 บริษัทฯได้นำหุ้นกู้สกุลเงินเหรียญสหรัฐอเมริกา คงเหลือทั้งหมดจำนวน 300 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกาไปทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินตราต่างประเทศเป็นหนี้สกุลบาทโดยมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละต่อปีตามที่ระบุในสัญญา สัญญาดังกล่าว ครอบคลุมในเดือนพฤศจิกายน 2549 นอกจากนี้ บริษัทฯได้นำดอกเบี้ยจ่ายของหุ้นกู้บางส่วนไป ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย

19.2 หุ้นกู้สกุลเงินบาท

19.2.1 เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2543 บริษัทฯได้ออกหุ้นกู้สกุลเงินบาทจำนวน 6,000 ล้านบาท (จำนวน 6,000,000 หน่วย หน่วยละ 1,000 บาท) เป็นหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือ ประเภท ไม่ด้อยสิทธิและไม่มีหลักประกัน ชนิดทยอยคืนเงินต้นและมีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ อัตรา ดอกเบี้ยร้อยละ 6.5 ต่อปี อายุ 5 ปี แบ่งการชำระคืนเงินต้นออกเป็น 14 งวด งวดละ เท่า ๆ กัน โดยชำระทุก ๆ 3 เดือนจนครบอายุหุ้นกู้ โดยงวดแรกจะเริ่มชำระในวันที่ 12 กรกฎาคม 2545 และครบกำหนดไถ่ถอนวันที่ 12 ตุลาคม 2548

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 บริษัทฯมียอดคงเหลือของหุ้นกู้จำนวน 5,143 ล้านบาท (2544 : 6,000 ล้านบาท)

19.2.2 เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2544 บริษัทฯได้ออกหุ้นกู้สกุลเงินบาทจำนวน 15,000 ล้านบาท (จำนวน 15,000,000 หน่วย หน่วยละ 1,000 บาท) เป็นหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือ ประเภท ไม่ด้อยสิทธิและไม่มีหลักประกัน ชนิดทยอยคืนเงินต้นและมีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ อัตรา ดอกเบี้ยร้อยละ 5.6 ต่อปี อายุ 5 ปี แบ่งการชำระคืนเงินต้นออกเป็น 14 งวด งวดละ เท่า ๆ กัน โดยชำระทุก ๆ 3 เดือนจนครบอายุหุ้นกู้ โดยงวดแรกจะเริ่มชำระในวันที่ 4 มกราคม 2546 และครบกำหนดไถ่ถอนวันที่ 4 เมษายน 2549

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 บริษัทฯมียอดคงเหลือของหุ้นกู้จำนวน 15,000 ล้านบาท (2544 : 15,000 ล้านบาท)

19.2.3 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2545 บริษัทฯได้ออกหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือ ประเภทไม่ด้อยสิทธิ ไม่มีหลักประกัน และมีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้จำนวน 5,000 ล้านบาท (จำนวน 5,000,000 หน่วย หน่วยละ 1,000 บาท) โดยแบ่งออกเป็น :

- หุ้นกู้จำนวน 4,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5.8 ต่อปี อายุหุ้นกู้ 7 ปี ครอบคลุมชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในเดือนตุลาคม 2552
- หุ้นกู้จำนวน 1,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยสำหรับปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 เท่ากับร้อยละ 8.3 ต่อปี ลดด้วยอัตรา “6-month THBFIX” อัตราดอกเบี้ยสำหรับปีที่ 4 ถึงปีที่ 7 เท่ากับร้อยละ 5.8 ต่อปี อายุหุ้นกู้ 7 ปี ครอบคลุมชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในเดือนตุลาคม 2552 นอกจากนี้บริษัทฯได้นำดอกเบี้ยจ่ายสำหรับปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ของหุ้นกู้จำนวนนี้ไปทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 บริษัทฯมียอดคงเหลือของหุ้นกู้จำนวน 5,000 ล้านบาท (2544 : ไม่มี)

หุ้นกู้สกุลเงินบาทดังกล่าวข้างต้น ระบุให้บริษัทฯต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ในสัญญา เช่น การรักษาอัตราส่วนทางการเงิน ข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำสินทรัพย์ไปเป็นหลักประกัน การห้ามให้กู้ยืมหรือค้ำประกันยกเว้นภายใต้เงื่อนไขบางประการและข้อจำกัดของการจ่ายเงินปันผล

เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2545 ที่ประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นได้มีมติให้บริษัทฯสามารถออกหุ้นกู้เพิ่มอีกในจำนวนไม่เกิน 20,000 ล้านบาทหรือในสกุลอื่นในจำนวนที่เทียบเท่า จนถึงวันที่ในรายงานบริษัทฯได้มีการออกหุ้นกู้ไปแล้วเป็นจำนวน 5,000 ล้านบาท ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 19.2.3

20. หุ้นกู้แปลงสภาพ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 และ 2544 หุ้นกู้แปลงสภาพประกอบด้วย หุ้นกู้แปลงสภาพจำนวน 1.5 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา ซึ่งผู้ถือหุ้นกู้ไม่ได้ใช้สิทธิไถ่ถอนก่อนครบกำหนดในวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 หุ้นกู้แปลงสภาพดังกล่าวมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี และจะครบกำหนดชำระคืนในวันที่ 31 พฤษภาคม 2549 ดังนั้นจึงได้แสดงไว้ภายใต้ “หนี้สินไม่หมุนเวียน” ในงบดุล

21. เงินรับล่วงหน้าค่าจดทะเบียนเลขหมาย

เงินรับล่วงหน้าค่าจดทะเบียนเลขหมายเป็นจำนวนเงินที่เรียกเก็บจากผู้จัดจำหน่ายต่อเลขหมายที่ขอเพื่อรอจัดจำหน่ายให้กับผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ บริษัทฯบันทึกรับรู้เงินรับล่วงหน้าดังกล่าวส่วนหนึ่งเป็นรายได้ค่าเปิดบริการเลขหมาย และอีกส่วนหนึ่งเป็นเงินประกันรับจากลูกค้าเมื่อเลขหมายนั้นได้เปิดให้บริการแล้ว

22. เงินประกันรับจากลูกค้า

เงินประกันรับจากลูกค้าเป็นเงินที่เรียกเก็บจากผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริษัทฯจะต้องจ่ายคืนให้ผู้ใช้บริการเมื่อผู้ใช้บริการบอกเลิกสัญญาและภายใต้ดุลยพินิจของบริษัทฯ แต่เมื่อครบอายุสัมปทาน บริษัทฯจะต้องโอนเงินประกันคงเหลือดังกล่าวให้กับ กสท.

23. หุ้นของบริษัทฯที่ถือโดยบริษัทย่อย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 และ 2544 หุ้นของบริษัทฯที่ถือโดยบริษัทย่อยมีจำนวนคงเหลือ 170,100 หุ้น โดยแสดงเป็นรายการหักในส่วนของผู้ถือหุ้นด้วยราคาทุนของหุ้นคงเหลือ

24. สำรองตามกฎหมาย

เนื่องจากบริษัทฯเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ดังนั้นบริษัทฯต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองตามกฎหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปี หักด้วยยอดขาดทุนสะสมมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ในระหว่างปีบริษัทฯได้จัดสรรสำรองตามกฎหมายจากกำไรสุทธิประจำปี จำนวน 109 ล้านบาท

25. การลดหนี้ค่าธรรมเนียมขอเลขหมาย

ตั้งแต่ไตรมาสที่หนึ่งของปี 2544 บริษัทฯได้เปลี่ยนนโยบายโดยการงดเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการขอเลขหมายเมื่อมีการจัดสรรเลขหมายโทรศัพท์มือถือให้ตัวแทนขาย นอกจากนี้บริษัทฯได้คืนเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าว ซึ่งบริษัทฯได้รับชำระมาในอดีตและเป็นของเลขหมายที่ยังไม่ได้เปิดให้บริการแก่ลูกค้า โดยออกใบลดหนี้ให้ UCOM และตัวแทนจำหน่ายอื่นจำนวน 323 ล้านบาทและ 289 ล้านบาทตามลำดับ โดยบันทึกหักกับรายได้จากการดำเนินงานอื่นในงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544

26. ต้นทุนการกู้ยืม

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
ดอกเบี้ยจ่าย	2,834,211,346	2,801,471,878	2,861,852,562	2,819,757,107
สำรองส่วนเกินในการใช้สิทธิ				
ไถ่ถอนหุ้นกู้แปลงสภาพ	-	320,959,602	-	320,959,602
ค่าตัดจำหน่ายค่าธรรมเนียมการไถ่ถอน				
ตัวแลกเงินก่อนครบกำหนด	36,561,337	-	49,685,717	-
รวมต้นทุนการกู้ยืม	2,870,772,683	3,122,431,480	2,911,538,279	3,140,716,709

27. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545 และ 2544 ประกอบด้วยรายการดังนี้ :-

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้จากกำไรสุทธิ				
ทางภาษีสำหรับปี	929,357,719	860,339,005	919,214,921	851,762,726
บวก (หัก) : ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีจากความแตกต่าง				
ชั่วคราว (Temporary difference)				
ลดลง (เพิ่มขึ้น) สุทธิ	46,942,885	273,249,622	46,942,885	273,249,622
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ - สุทธิ	976,300,604	1,133,588,627	966,157,806	1,125,012,348

28. งบกระแสเงินสด

เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดทำงบกระแสเงินสด เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดหมายความว่ารวมถึงเงินสดและเงินฝากกับสถาบันการเงินซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับตั้งแต่วันที่ฝากและปราศจากภาระผูกพัน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดตามที่แสดงอยู่ในงบกระแสเงินสดประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้ :-

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
เงินสดและเงินฝากสถาบันการเงิน	1,478,176,522	1,826,229,155	1,394,441,076	1,702,968,063
เงินฝากประจำสถาบันการเงิน	18,549,493	1,266,884,082	16,497,608	1,266,761,794
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	1,496,726,015	3,093,113,237	1,410,938,684	2,969,729,857

29. เครื่องมือทางการเงิน

29.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยและของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในตลาดและจากการที่คู่สัญญาไม่ปฏิบัติตามสัญญา บริษัทฯ และบริษัทย่อยใช้ตราสารอนุพันธ์ทางการเงินซึ่งบริษัทฯ และบริษัทย่อยพิจารณาเห็นว่าเหมาะสมในการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว บริษัทฯ และบริษัทย่อยไม่มีนโยบายประกอบธุรกรรมตราสารอนุพันธ์ทางการเงินเพื่อการเก็งกำไรหรือเพื่อการค้า

29.2 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

ความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาดในอนาคต การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดของ บริษัทฯ และบริษัทย่อย บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเนื่องจากมีเงินฝากกับสถาบันการเงิน เงินกู้ยืมระยะสั้น เงินกู้ยืมระยะยาว หนี้กู้ และหนี้กู้แปลงสภาพ ซึ่งบางส่วนมีอัตราดอกเบี้ยคงที่โดยที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยมิได้ใช้ตราสารอนุพันธ์ทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวในขณะที่บางส่วนอยู่ภายใต้ตราสารอนุพันธ์ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 18 และ 19

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 ดังนี้

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	งบการเงินรวม			
	หมายเหตุ	อัตราดอกเบี้ยลอยตัว	อัตราดอกเบี้ยคงที่	รวม
<u>สินทรัพย์ทางการเงิน</u>				
เงินฝากกับสถาบันการเงิน	28	1,478	-	1,478
เงินฝากประจำกับสถาบันการเงิน	28	17	2	19
<u>หนี้สินทางการเงิน</u>				
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	16	-	1,002	1,002
เงินกู้ยืมระยะยาว	18	2,291	3,120	5,411
หุ้นกู้	19	11,082	27,367	38,449
หุ้นกู้แปลงสภาพ	20	-	38	38

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยคงที่แยกตามวันที่ครบกำหนดนับจากวันที่ในงบดุลมีดังนี้ :-

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	งบการเงินรวม				
	หมายเหตุ	ภายใน 12 เดือน	มากกว่า 12 เดือน	รวม	อัตราดอกเบี้ย
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินฝากประจำสถาบันการเงิน		2	-	2	0.50%
หนี้สินทางการเงิน					
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	16	1,002	-	1,002	2.00%
เงินกู้ยืมระยะยาว					
: เงินกู้ยืมจาก Finish Export Credit Ple	18.2	200	1,001	1,201	3.50% - 7.75%
: เงินกู้ยืมระยะยาวจากธนาคารซึ่งค้ำประกันโดย Export Credits Guarantee Department					
(หน่วยงานของรัฐบาลอังกฤษ)	18.3	320	1,599	1,919	3.00% - 8.00%
หุ้นกู้					
: หุ้นกู้สกุลเงินเหรียญสหรัฐอเมริกา	19.1	-	2,224	2,224	5.35% - 8.90%
: หุ้นกู้สกุลเงินบาท	19.2	6,000	19,143	25,143	5.60%, 5.75%, 5.80% และ 6.50%
หุ้นกู้แปลงสภาพ	20	-	38	38	2.00%

29.3 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เนื่องจากบริษัทฯ และบริษัทย่อยมีเจ้าหนี้การค้า เงินกู้ยืมระยะยาวและหุ้นกู้ในสกุลเงินตราต่างประเทศ บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าว (หมายเหตุ 18 และ 19.1)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ (ภายหลังการทำสัญญาซื้อขายสกุลเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในหนี้สินบางส่วน) ซึ่งไม่ได้มีการทำสัญญาป้องกันความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนดังรายละเอียดต่อไปนี้ :-

<u>สินทรัพย์</u>	<u>จำนวน</u> (ล้าน)	<u>สกุลเงิน</u>	<u>กำหนดชำระ</u> (ปี)
เงินฝากสถาบันการเงิน	2.0	เหรียญสหรัฐอเมริกา	-
<u>หนี้สิน</u>			
เจ้าหนี้การค้า *	68.0	เหรียญสหรัฐอเมริกา	2546
	<u>0.4</u>	เหรียญยูโร	2546
รวมหนี้สินสุทธิ	<u>66.0</u>	เหรียญสหรัฐอเมริกา	
	<u>0.4</u>	เหรียญยูโร	

(*) สุทธิจากจำนวนที่ทำสัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า 32.6 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา และ 1.6 ล้านเหรียญยูโร

อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้ในการแปลงค่าหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 คือ 1 เหรียญสหรัฐอเมริกาเท่ากับ 43.3039 บาท และ 1 เหรียญยูโรเท่ากับ 45.1035 บาท

29.4 ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้การค้า อย่างไรก็ตามเนื่องจากบริษัทฯ และบริษัทย่อยมีฐานของลูกค้าที่หลากหลายและมีจำนวนมาก ราย ดังนั้นบริษัทฯ จึงไม่คาดว่าจะได้รับความเสียหายจากการเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้เหล่านั้นและเชื่อว่าความเสี่ยงสูงสุดจะเท่ากับมูลค่าตามบัญชีของลูกค้าการค้าหักด้วยสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามที่แสดงในงบดุล

สำหรับตราสารอนุพันธ์ทางการเงินนอกงบดุล บริษัทฯมีนโยบายในการเข้าทำสัญญากับคู่สัญญาที่มีฐานะการเงินมั่นคง ดังนั้น บริษัทฯจึงไม่คาดว่าจะได้รับความเสียหายอย่างมีสาระสำคัญจากการที่คู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันที่ระบุในสัญญาเครื่องมือทางการเงินได้

29.5 มูลค่ายุติธรรม

เนื่องจากสินทรัพย์ทางการเงินจัดอยู่ในประเภทระยะสั้น หนี้สินทางการเงินบางส่วนจัดอยู่ในประเภทระยะสั้น และหนี้สินทางการเงินระยะยาวซึ่งได้แก่เงินกู้ยืมระยะยาวและหุ้นกู้มีอัตราดอกเบี้ยใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยในตลาด ฝ่ายบริหารของบริษัทฯเชื่อว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินดังกล่าวจะไม่แตกต่างอย่างเป็นสาระสำคัญกับมูลค่าตามบัญชี

30. ภาระผูกพัน

30.1 สัญญาเช่า

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีภาระผูกพันตามสัญญาเช่าสำหรับการเช่าอาคารสำนักงานดังนี้ :-

	(หน่วย : ล้านบาท)	
	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ
2546	52	46
2547	27	25
2548 เป็นต้นไป	19	19

นอกจากนี้บริษัทฯและบริษัทย่อยยังมีภาระที่ต้องจ่ายค่าเช่าสำหรับสถานีรับส่งสัญญาณจำนวนประมาณ 18 ล้านบาทต่อเดือน

30.2 รายจ่ายฝ่ายทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 บริษัทฯมีภาระผูกพันรายจ่ายฝ่ายทุนอันเนื่องมาจากการสั่งซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ในการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์และค่าเครื่องโทรศัพท์เป็นจำนวนเงิน 6,040 ล้านบาท (2544 : 5,812 ล้านบาท)

30.3 สัญญาบริการระยะยาว

เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2541 บริษัทย่อยแห่งหนึ่งได้เข้าทำสัญญารับโอนสิทธิในการบริหารกิจการร้าน “เอเอ็ม/พีเอ็ม” ในประเทศไทยตามสัญญา “am/pm mini market Licensing Agreement” ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2533 กับบริษัท เอเอ็ม/พีเอ็ม (ไทยแลนด์) จำกัด โดยได้รับความยินยอมจากบริษัท เอเอ็ม/พีเอ็ม อินเตอร์เนชันแนล อิงค์ สัญญา “am/pm mini market Licensing Agreement” ดังกล่าวมีอายุสัญญา 15 ปี โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2533 เป็นต้นมา โดยบริษัทย่อยต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ในสัญญาและชำระค่าลิขสิทธิ์ให้กับคู่สัญญาโดยคำนวณเป็นร้อยละของยอดขายตามที่ระบุไว้ในสัญญา

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2546 บริษัทย่อยดังกล่าวได้เข้าทำสัญญายกเลิกสัญญารับโอนสิทธิในการบริหารกิจการร้านค้า “เอเอ็ม/พีเอ็ม” ในประเทศไทยกับบริษัท เอเอ็ม/พีเอ็ม อินเตอร์เนชันแนล อิงค์ โดยมีเงื่อนไขว่าสัญญารับโอนสิทธิในการบริหารร้านค้า เอเอ็ม/พีเอ็ม จะสิ้นสุดในวันที่ 1 มกราคม 2546 และบริษัทย่อยจะต้องยกเลิกการใช้เครื่องหมายการค้า เอเอ็ม/พีเอ็ม ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2546

30.4 เงินฝากสถาบันการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 และ 2544 เงินฝากสถาบันการเงินของบริษัทย่อยจำนวน 37 ล้านบาท ได้ถูกนำไปวางเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้ำประกันวงเงินสินเชื่อที่ได้รับจากธนาคาร

30.5 หนังสือค้ำประกันของธนาคาร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 มีหนังสือค้ำประกันที่ออกโดยธนาคารในนามบริษัทฯ เหลืออยู่เป็นจำนวนเงิน 1,803 ล้านบาท (2544 : 1,798 ล้านบาท) ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการผูกพันทางปฏิบัติบางประการตามปกติธุรกิจของบริษัทฯ ซึ่งส่วนใหญ่ออกให้แก่ กสท. เพื่อค้ำประกันเงินประกันรับจากลูกค้าของบริษัทฯ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 มีหนังสือค้ำประกันที่ออกโดยธนาคารในนามของบริษัทย่อยเหลืออยู่เป็นจำนวนเงิน 24.9 ล้านบาท (2544 : 35.7 ล้านบาท) อันเกี่ยวเนื่องกับการผูกพันทางปฏิบัติบางประการตามปกติธุรกิจของบริษัทย่อย หนังสือค้ำประกันดังกล่าวค้ำประกันโดยเงินฝากธนาคารของบริษัทย่อย

30.6 สัญญาจ้างติดตั้งอุปกรณ์

เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2544 วันที่ 17 มิถุนายน 2545 และวันที่ 8 สิงหาคม 2545 บริษัทฯ ได้ทำสัญญาจ้างบริษัท รูเรล เทเลโฟน เซอร์วิส จำกัด (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท ยูไนเต็ด เทเลคอม เซลส์ แอนด์ เซอร์วิส เซส จำกัด) ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกันเป็นผู้จัดหาและติดตั้งอุปกรณ์สถานีรับส่งสัญญาณให้แล้วเสร็จตามที่ระบุในสัญญา โดยบริษัทฯ จะต้องชำระค่าตอบแทนให้แก่บริษัทดังกล่าวเป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 854 ล้านบาท โดยชำระเงินตามหน่วยของงานที่แล้วเสร็จตามหลักเกณฑ์ที่ระบุในสัญญา

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 บริษัทฯ มีภาระผูกพันตามสัญญาดังกล่าวคงเหลือเป็นจำนวนเงินประมาณ 266 ล้านบาท

30.7 สัญญาจ้างดำเนินการและบริหารเครือข่ายระบบสื่อสารสัญญาณ

เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2544 บริษัทฯ ได้ทำสัญญาจ้างบริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินคัสตรี จำกัด (มหาชน) จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน เป็นผู้ดำเนินการออกแบบและวางแผนเชิงวิศวกรรม ติดตั้ง และบริการซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครือข่ายระบบสื่อสารสัญญาณเป็นระยะเวลา 5 ปี โดยบริษัทฯ ต้องชำระค่าตอบแทนให้แก่บริษัทดังกล่าวตามอัตราที่ระบุในสัญญา

31. คดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้า

31.1 คดีฟ้องร้อง

บริษัทฯ ถูกกลุ่มบริษัทแห่งหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจำนวน 23 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จากการละเมิดสัญญาค่าประกันที่บริษัทฯ ได้ให้ไว้แก่กลุ่มบริษัทดังกล่าวเกี่ยวกับโครงการพัฒนาและผลิตโทรศัพท์เคลื่อนที่ ปัจจุบันคดีดังกล่าวยังอยู่ในการดำเนินการของกระบวนการยุติธรรม อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อว่าผลของคดีดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อบริษัทฯ เนื่องจากที่ปรึกษาทางกฎหมายของบริษัทฯ ให้ความเห็นว่าสัญญาค่าประกันฉบับดังกล่าวไม่มีผลผูกพันทางกฎหมายกับบริษัทฯ นอกจากนี้ที่ปรึกษาทางกฎหมายของบริษัทฯ เชื่อว่าคำพิพากษาคัดสินของศาลในประเทศสหรัฐอเมริกาจะไม่สามารถมีผลบังคับทางกฎหมายกับบริษัทในประเทศไทย เนื่องจากว่าไม่ได้เป็นคำพิพากษาคัดสินของศาลในประเทศไทย

31.2 ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท. เกี่ยวกับการขอลดค่าธรรมเนียมจากรายได้ค่าบริการที่ได้รับจาก DPC จากการที่บริษัทฯ ได้ให้ DPC เชื่อมโยงเครือข่ายวิทยุคมนาคม

ในปี 2545 การสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ได้แจ้งให้บริษัทฯ จ่ายค่าธรรมเนียมจากรายได้ค่าบริการที่บริษัทฯ ได้รับจาก DPC จากการที่บริษัทฯ ได้ให้บริการการเชื่อมโยงเครือข่ายวิทยุคมนาคมแก่ DPC อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าบริษัทฯ ไม่ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมนี้ให้กับ กสท. เนื่องจากรายได้ดังกล่าวที่บริษัทฯ ได้รับจาก DPC เป็นค่าตอบแทนเพื่อการลงทุนในอุปกรณ์ในการให้บริการวิทยุคมนาคมที่บริษัทฯ จะต้องจ่ายไปเพื่อขยายโครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทฯ เพื่อให้สามารถรองรับปริมาณการใช้ช่องสัญญาณที่เพิ่มขึ้นจากการที่บริษัทฯ ได้ให้ DPC เชื่อมโยงโครงข่าย นอกจากนี้ DPC ได้จ่ายค่าธรรมเนียมจากรายได้ค่าบริการโทรศัพท์ที่ DPC ได้รับจากการใช้เครือข่ายของบริษัทฯ แก่ กสท. แล้ว

32. การแปรสัญญาสัมปทาน

บริษัทฯ ดำเนินธุรกิจภายใต้สัญญาสัมปทานที่ได้รับจาก กสท. ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 2.2.1 สืบเนื่องจากรัฐบาลไทยมีพันธะสัญญากับองค์การการค้าโลกว่าด้วยการเปิดเสรีกิจการโทรคมนาคมก่อนปี 2549 และได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบกิจการโทรคมนาคมขึ้นเพื่อกำหนดกรอบในการแปรสัญญาสัมปทาน ในมาตรา 80 ของพระราชบัญญัตินี้ได้ระบุให้เอกชนผู้ได้รับสัมปทานในปัจจุบันสามารถเลือกเข้าสู่กระบวนการแปรสัญญาสัมปทานเพื่อที่จะได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการจากคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการโทรคมนาคม เนื่องจากปัจจุบันยังไม่ได้มีการแต่งตั้ง กทช. ดังนั้นจึงยังไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับข้อกำหนดและกระบวนการในการขอใบอนุญาต นอกจากนี้กระบวนการแปรสัญญาสัมปทานเกี่ยวข้องกับประเด็นความซับซ้อนทางธุรกิจหลายประการ มีการนำเสนอกรอบในการแปรสัญญาสัมปทานออกมาหลายแนวทางเพื่อที่จะช่วยในกระบวนการแปรสัญญาสัมปทาน บริษัทฯ มีความสนใจที่จะเข้าสู่กระบวนการแปรสัญญาสัมปทานซึ่งในปัจจุบันอยู่ในระหว่างการดำเนินการแต่ยังไม่ได้กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของกระบวนการดังกล่าว ดังนั้น ณ วันที่ในงบการเงินนี้บริษัทฯ จึงยังไม่สามารถประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการแปรสัญญาสัมปทานดังกล่าวที่อาจมีต่อผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของบริษัทฯ ได้

33. การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยดำเนินกิจการหลักในส่วนงานทางธุรกิจเกี่ยวกับการให้บริการการสื่อสารไร้สายและจัดจำหน่ายอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ และดำเนินธุรกิจโดยมีส่วนงานทางภูมิศาสตร์หลักคือในประเทศไทย ดังนั้นรายได้ กำไรและสินทรัพย์ทั้งหมดที่แสดงในงบการเงินส่วนใหญ่มุ่งเกี่ยวข้องกับส่วนงานธุรกิจและส่วนงานทางภูมิศาสตร์ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น

34. การยกเลิกส่วนงานและการลงทุนใหม่

ในไตรมาสที่สองของปี 2545 บริษัทฯ ได้หยุดการดำเนินธุรกิจในส่วนงานที่เกี่ยวกับการจัดจำหน่ายโทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์เสริมและโอนธุรกิจดังกล่าวไปยังบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่คือ บริษัท ยูไนเต็ดดิสทรีบิวชั่น บิซซิเนส จำกัด (“UD”) ซึ่งบริษัทฯ ได้เข้าถือหุ้นในอัตราร้อยละ 25

ตามสัญญาระหว่างบริษัทฯ กับ UD ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2545 บริษัทฯ และ UD ผู้กัปตันที่จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ตามสัญญาซึ่งรวมถึงเงื่อนไขดังต่อไปนี้ :-

- UD จะซื้อสินค้าคงเหลือของบริษัทฯ มูลค่าประมาณ 2,100 ล้านบาท ตามราคาตลาดหรือมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่ต่ำกว่า ณ วันที่ทำการโอนธุรกิจ
- UD มีหน้าที่รับผิดชอบแทนบริษัทฯ ภายใต้สัญญากับตัวแทนจำหน่ายทั้งหมดนับจากวันที่ทำการโอนธุรกิจ
- กรณีมีการจัดรายการส่งเสริมการขาย บริษัทฯ อาจตกลงในเรื่องราคาและปริมาณการจำหน่ายโดยตรงกับตัวแทนจำหน่ายและแจ้งให้ทาง UD ดำเนินการขายให้โดยบริษัทฯ ต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นให้กับ UD
- บริษัทฯ จะให้เงินสนับสนุนการจัดจำหน่ายตามที่ UD ออกใบแจ้งหนี้ ตามจำนวนซึ่งบริษัทฯ ได้เห็นชอบและอนุมัติแล้ว หากมีการปรับลดราคาขาย

รายได้จากการขายโทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์ของบริษัทฯ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544 มีจำนวน 7,052 ล้านบาท โดยมีกำไรขั้นต้นประมาณ 300 ล้านบาท

35. จำนวนและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ	
	2545	2544	2545	2544
จำนวนพนักงาน ณ วันสิ้นปี	3,018	3,226	2,612	2,617
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานสำหรับปี (พันบาท)	1,226,317	1,330,133	1,170,870	1,250,542

36. เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล

สัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศ

ภายหลังวันที่ 31 ธันวาคม 2545 จนถึงวันที่ในรายงาน (7 กุมภาพันธ์ 2546) บริษัทฯ ได้ทำสัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ากับธนาคารหลายสัญญาจำนวนรวม 38.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาและ 1.0 เหรียญยูโร เพื่อไว้ใช้ชำระหนี้จากการสั่งซื้ออุปกรณ์ในการให้บริการวิทยุโทรคมนาคมระบบเซลลูลาร์ซึ่งจะมีการรับสินค้าในระหว่างปี 2546

37. การแสดงรายการในงบการเงิน

การแสดงรายการในงบการเงินนี้ได้ทำขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดในประกาศกรมทะเบียนการค้าลงวันที่ 14 กันยายน 2544 ออกตามความในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

ทั้งนี้ได้มีการจัดประเภทรายการบัญชีบางรายการในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544 ใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดประเภทรายการบัญชีของปีปัจจุบันซึ่งไม่มีผลกระทบต่อกำไรสุทธิหรือส่วนของผู้ถือหุ้นตามที่ได้รายงานไปแล้ว

38. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติจากกรรมการของบริษัทฯ แล้ว